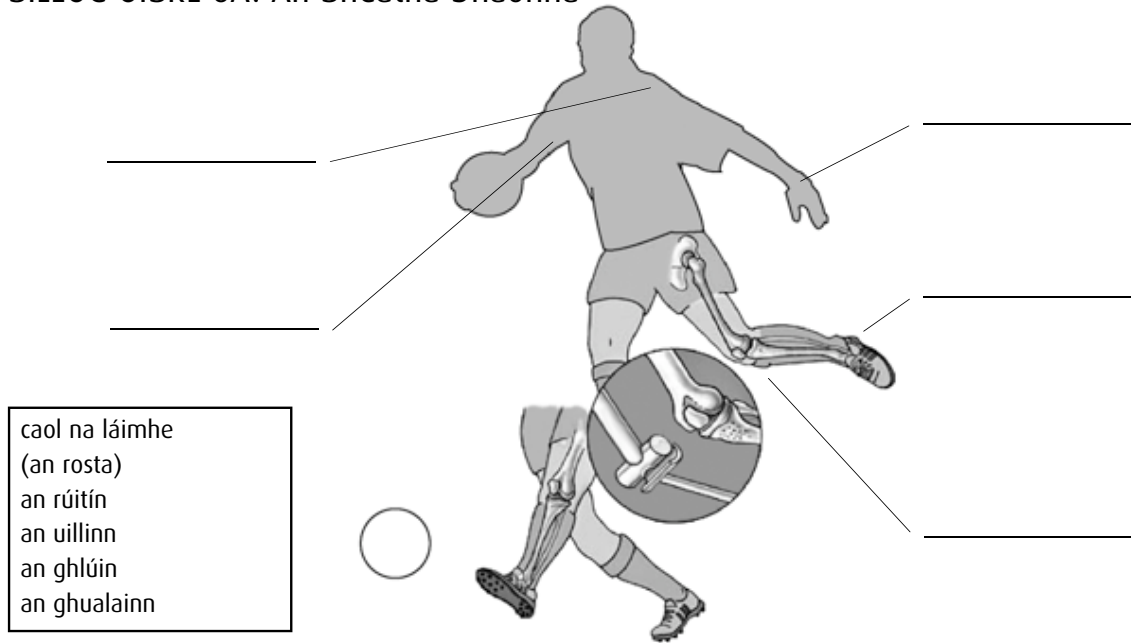

BILEOG OIBRE 6A: An Bheatha Dhaonna

(1) Cuir ainm ar na hailt atá tábhachtach nuair atá duine ag imirt cluichí Gaelacha

(2) Míniú an fheidhm atá ag alt (Nod - cén fáth a bhfuil ailt againn?) _____

---

(3) Is é _____ an t-alt atá sa lámh. Tá sé úsáideach nuair atá tú ag _____ i

bpeil Ghaelach. Tá an ghéag lámhe solúbtha mar gheall ar an _____. Tá sé seo úsáideach

nuair atá tú ag _____ an tsiotair in iománaíocht agus i gcamógaíocht.

Tá na cosa in ann lúbadh mar gheall ar na _____. Tá sé seo úsáideach do

_____ i ngach spórt Gaelach.

Is é an _____ an t-alt atá sa chos. Tá sé seo úsáideach nuair atá tú ag

_____ i bpeil.

Nuair a chromann tú chun an liathróid a ardú i bpeil, baintear úsáid as na hailt seo a leanas:

BILEOG OIBRE 6B: An Bheatha Dhaonna

(Tá an chéad litir ann mar leid don fhocal.)

(4) Ligeann na cnámha i do chnámharlach duit lúbadh, t_____ siad an cholainn agus c_____ siad na horgáin leochaileacha freisin. Bainimid úsáid as na scamhóga chun a_____, agus cosnaíonn na he_____ iad. Is cuid den néarchóras í an inchinn. Cosnaíonn an _____ an inchinn. Go minic in iománaíocht agus i gcamógaíocht, caitheann imreoirí ceannbheart cosantach ar a gcinn. C_____ an t-ainm atá air seo .

(5) Is í an fheidhm atá ag na matáin ná _____ Is féidir le matáin t_____ ach ní féidir leo b _____ mar sin oibríonn siad i bp_____ .

(6) Is cuid den chóras imshruthaithe é an croí. Cabhraíonn sé chun f_____ a phumpáil timpeall na colainne agus chun o_____ a chur chuig na háiteanna a bhfuil sí ag teastáil. Cosnaíonn na he_____ an croí.

(7) Déan do ráta cuisle a thomhas ar feadh nóiméid agus tú faoi shuaimhneas _____ . Anois déan do ráta cuisle a thomhas tar éis nóiméid amháin de bheith ag rith ar an spota _____ .

(8) Lig do scíth ar feadh nóiméid agus ansin déan an tástáil arís agus déan taifead sa tábla thíos. Fan faoi shuaimhneas agus déan an tástáil seo arís gach nóiméad go dtí go mbainfidh tú amach an ráta cuisle a bhí agat nuair a thosaigh tú.

Tabhair buille faoi thuairim faoin bhfad a thógfaidh sé. _____ nóiméad.

1 Nóiméad	2 Nóiméad	3 Nóiméad	4 Nóiméad	5 Nóiméad	6 Nóiméad	7 Nóiméad	8 Nóiméad	9 Nóiméad	10 Nóiméad

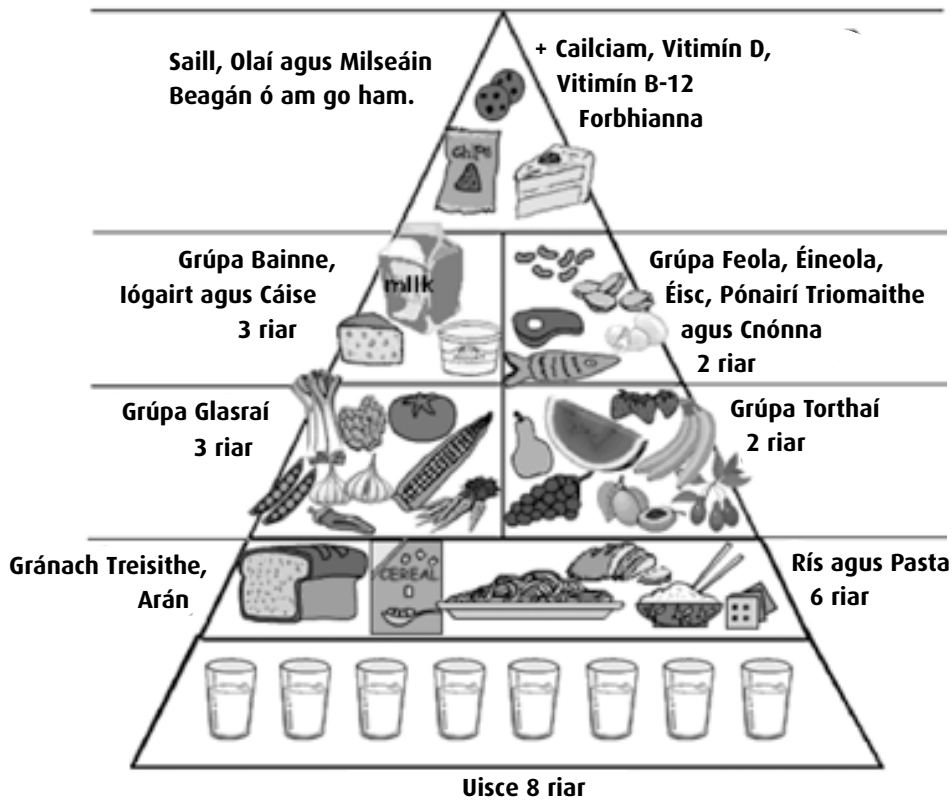
(9) Cén fad a thógann sé ar do chuisle fillleadh ar a gnáthráta?

Déan plé ar na torthaí in bhur ngrúpaí.

6B

BILEOG OIBRE 6C: A bheith sláintiúil

(1) (a) Breathnaigh ar an bpirimid bia. Dear réim shláintiúil bia do Sheán Óg Ó hAilpín ar feadh lae agus bunaithe ar an eolas thuas.

Ní mór 3 phríomhbhéile a bheith san áireamh, bricfeasta, lón agus béile sa tráthnóna.

Ní mór duit a chinntiú gur chuir tú an méid ceart de gach grúpaí bia thuas san áireamh.

(b) Míniú na difríochtaí a bheadh idir aiste bia Sheán Óig Uí Ailpín agus aiste bia duine atá ag obair in oifig agus nach bhfuil páirteach i spórt?

Pléigh na difríochtaí.

(2) Scríobh síos do bhéilte i do dhialann bia gach lá.

Scríobh síos an chuid den phirimid bia is gá duit a ithe:

(a) Níos mó: _____

(b) Níos lú: _____

(c) Pléigh na roghanna atá agat ó thaobh ithe de chun cloí le rialacha an pirimide bia, m.sh. níl mé ag ithe mo dhóthain torthaí, cuirfidh mé roinnt banana i mo ghránach bricfeasta

BILEOG OIBRE 6D: An Fhuinseog

Úsáidtear fuinseog chun camáin a dhéanamh.

Tasc (1):

Bain úsáid as an suíomh gréasáin http://www.wildkids.org.uk/tree_measure.htm agus faigh amach an chaoi chun tiús, aois agus airde crainn a ríomh.

Chun d'airde a athrú go méadair agus ceintiméadair, is féidir leat féachaint ar:

http://www.engineeringtoolbox.com/length-units-converter-d_1033.html

Go minic, cloisimid daoine ag baint úsáide as an nath cainte 'The clash of the Ash'. Cad is brí leis seo?

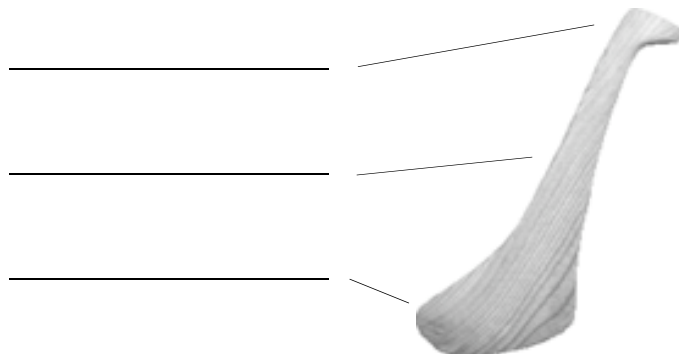
Pléigh le do chara é.

Aimsigh crann fuinseoige i do chomharsanacht agus líon isteach an ghreille seo a leanas:

Ainm:	I mBéarla: I nGaeilge:
Suíomh:	
Conas a mothaíonn an stoc: (Déan cuimilteán den choirt)	
Déan cur síos ar na bachlóga:	
Déan cur síos ar na torthaí:	
Déan cur síos ar na duilleoga: Líon na nduilleíní (Déan cuimilteán de dhuilleog)	
Mionainmhithe a d'aimsigh tú ansin:	
Fás ar an stoc	
Cén úsáid a bhaineann daoine as an gcrann:	
Aois:	
Airde:	

Tasc (2):

Éist le do mhúinteoir ag cur síos ar an gcaoi a ndéantar camán. Déan liosta den trealamh atá ag teastáil chun camán a dhéanamh.

Tasc (3):

Cuir lipéid ar na codanna den chamán

Hanla Bos Bun

6D

BILEOG OIBRE 6E: Fuinneamh agus Fórsaí

Tarlaíonn fórsa nuair a bhrúnn tú rud nó nuair a tharraingíonn tú air.

Tasc (1):

Déan imscrúdú ar na bealaí éagsúla atá ann chun fórsa a chur i bhfeidhm ar liathróid nó ar shliotar. Cuir tic sa bhosca má úsáideann na himreoirí an fórsa ar na liathróid sin (sa pheil nó san iománaíocht).

	Liathróid peile (sa pheil)	Sliotar (san iománaíocht)
Sampla - Pas boise	x	
Pas doirn		
Bualadh		
Ciceáil		
Guirneáil (cuir ar casadh)		
Labáil		

Tasc (2):

Déan imscrúdú chun a fháil amach cén éifeacht atá ag frithchuimilt ar liathróid / ar shliotar nuair a bhíonn siad ag gluaiseacht ar dhromchlaí éagsúla.

Déan tástáil chothrom.

Is é an dromchla an t-aon athróg (an t-aon rud ar féidir leis bheith éagsúil).

Ní mór do gach rud eile a bheith mar a chéile.

Mar sin, bain úsáid as an stopuaireadóir céanna agus ní mór an liathróid a rolladh leis an bhfórsa céanna.

1. Déan meastacháin sa bhosca thíos.

Dromchla	Sliotar	Liathróid	Liathróid Láimhe
Féar			
Cairpéad/mata			
Tarmac/coincréit			
Urlár halla			

2. Déan taifead sa bhosca thíos ar an achar a théann gach liathróid agus déan measúnú ar na torthaí.

Dromchla	Sliotar	Liathróid	Liathróid Láimhe
Féar			
Cairpéad/mata			
Tarmac/coincréit			
Urlár halla			

Tasc (3):

Déan imscrúdú maidir leis an bpointe teagmhála is fearr atá ann chun an sliotar a bhogadh an t-achar is faide nuair atá poc pionóis nó poc sleasa á thógáil.

Cén chuid den chamán ba cheart a úsáid don dá cheann agus cén fáth?

